

Udvalget for digitalisering og it

Dansk Blindesamfund
Landsforening af blinde
og svagsynede i Danmark

Taastrup, 12/8 2024

Digitaliseringen som barriere for et inkluderende arbejdsmarked

Kære udvalg for digitalisering og it

I Dansk Blindesamfund vil vi gerne henlede opmærksomheden på et hjørne af digitaliseringen, der – i stigende grad - skaber store udfordringer for fx blinde og svagsynedes arbejdsmarkedsdeltagelse, men som der faktisk er løsninger på. Det drejer sig om det manglende fokus på, at de digitale løsninger der anvendes på offentlige og private arbejdspladser, overholder de standarder der findes for tilgængelighed.

Vi har som bilag indsat presseklip nedenfor, der vedrører en historie, som i juni måned blev bragt i forskellige medier. Historien handler om et af vores medlemmer, Torben, der efter 25 år i forsvarrets administration ikke længere kan varetage sine arbejdsopgaver. Det kan han ikke fordi Forsvaret har opgraderet et it-system, der dermed ikke længere kan fungere sammen med hans synskompenserende, digitale hjælpemidler. Det opgraderede program er nemlig ikke kodet, så det lever op til den internationale standard for tilgængelighed (WCAG). Torbens historie er ulykkelig både på det menneskelige og på det samfundsøkonomiske plan og er desværre ikke enestående. Det ved vi bl.a. fra en undersøgelse som vi gennemførte i 2021 blandt vores medlemmer i beskæftigelse, hvor 39 % af respondenterne oplyste, at udfordringer med tilgængelighed i meget høj eller høj grad har betydning for hvor effektive de er ift. at løse deres arbejdsopgaver.

Torbens historie er med til at understrege behovet for, at softwareudviklere og indkøbere fremover fokuserer på at få tilgængeligheden tænkt ind fra start i de it-løsninger, der indkøbes og videreudvikles og som anvendes på både offentlige og private arbejdspladser.

Hvis tilgængeligheden tænkes ind fra start og programmerne bliver udviklet korrekt, vil de i langt større grad kunne anvendes af mennesker ikke bare med synshandicap men mennesker med mange typer af funktionsnedsættelser, der som Torben er afhængig af kompenserende hjælpemidler i form af fx en skærmlæser, et forstørrelses- eller taleprogram. Derudover sikrer standarderne en generel styrket brugervenlighed idet standarderne beskriver hensigtsmæssige kontraster, skriftstørrelser m.v. til glæde for alle medarbejdere.

I Dansk Blindesamfund mener vi, at det i en tid, hvor man efterspørger arbejdskraft, virker underligt, at man presser personer som Torben ud af arbejdsmarkedet pga. af nogle barrierer, som kan nedbrydes, hvis man ønsker det.

Vi håber derfor, at I – i udvalget for digitalisering og it - vil være med til at arbejde for, at tilgængelighed til it-systemer bliver et konkurrenceparameter, så mennesker som Torben får mulighed for at være en del af arbejdsmarkedet.

Tre forslag til konkrete tiltag

Vi vil gerne her pege på tre konkrete forslag til tiltag, der helt umiddelbart kan medvirke til at sætte forøget fokus på tilgængelighed til IT-systemer og dermed bidrage til at ovenstående barrierer for mennesker med funktionsnedsættelser på arbejdsmarkedet fjernes

- Indføjelse af krav om, at man ved indkøb af IT-systemer i stat, region og kommuner stiller krav om, at systemer skal leve op til gældende internationale standarder for tilgængelighed (Den Europæiske standard hedder EN 301 549)
- Uddannelsesinstitutioner inkluderer undervisning i tilgængelighed i alle IT rettede uddannelser. Dette er langt fra tilfældet i dag.
- Såvel offentlige som private arbejdsgivere skal sikres adgang til viden om tilgængelighed og betydningen af tilgængelighed eks. via øget forskning på området samt bedre formidling af eksisterende viden.

Vi står naturligvis til rådighed, hvis I har behov for at få udfoldet ovenstående yderligere og vil gerne bede om foretræde til et af udvalgets kommende møder, hvor vi kan uddybe vores henvendelse yderligere.

Med venlige hilsner

Diana Stentoft
Næstformand
Dansk Blindesamfund

Bilag til Dansk Blindesamfunds henvendelse til udvalget for digitalisering og it

Artikler om Torben fra dr.dk og TV2-Nord

Dr.dk (13.06.24): Torben er blind, og nu har han mistet sit job gennem 25 år: 'Jeg har ikke andre uddannelser end det kontorarbejde, jeg har haft'

Forsvarets nye it-systemer kan ikke arbejde sammen med Torben Frederiksens digitale hjælpemidler.

Af Tobias Christensen

Han kan ikke se, hvad der foregår på skærmen foran sig. Alligevel har 56-årige Torben Frederiksen, som er blind, gennem 25 år arbejdet med fakturabehandling og regnskabsopfølgninger hos Trænregimentet i Aalborg.

Men en opdatering af Forsvarets it-systemer har nu kostet ham jobbet. Efter opdateringen virker det hjælpemiddel, der fortæller Torben, hvad der står og foregår på skærmen nemlig ikke længere.

- Det svarer til, at der er sort skærm, og du slukker for lyden. Jeg har egentlig ikke nogen idé om, hvad jeg foretager mig, siger Torben Frederiksen.

"Vi har et samfund, som skriger på arbejdskraft, og vi siger, vi gerne vil have alle med. Alligevel kan vi ikke tænke inklusion ind, når vi laver nye it-systemer både i det offentlige og private"

Diana Stentoft, næstformand i Dansk Blindesamfund

Nu skal Torben Frederiksen så på jobjagt. En jagt som kan blive svær.

- Jeg har som sådan ikke andre uddannelser end det kontorarbejde, jeg har haft. Så enten kræver det, at jeg tager en helt ny uddannelse, eller også skal jeg finde et tilsvarende job, hvor jeg risikerer at komme til at sidde med de samme udfordringer, fortæller Torben Frederiksen.

Ikke alene med problemet

Torben Frederiksen er langt fra den eneste herhjemme, som oplever, at hans handicap volder problemer på arbejdspladsen.

Ifølge en undersøgelse foretaget blandt medlemmer af Dansk Blindesamfund oplever mere end 60 procent af, at arbejdspladsens it-systemer volder problemer i deres arbejde.

Derfor kommer Torben Frederiksens fyringssag heller ikke bag på næstformanden for Dansk Blindesamfund, Diana Stentoft.

- Vi har et samfund, som skriger på arbejdskraft, og vi siger, vi gerne vil have alle med.

Alligevel kan vi ikke tænke inklusion ind, når vi laver nye it-systemer både i det offentlige og private, siger Diana Steentoft.

Det har i dag ikke været muligt at få en kommentar fra Forsvarets Materiel og Indkøbsstyrelse, der er ansvarlige for de it-systemer, Forsvarets ansatte benytter.

TV2-Nord (12.06.24): I 25 år har Torben haft job trods synshandicap – nu spænder Forsvarets it-systemer ben.

Torben Frederiksen har i over 25 år haft job på Aalborg Kaserne, men nu er han blevet opsagt. Forsvarets it-systemer fungerer nemlig ikke sammen med den skærm læser, han er afhængig af.

Torben Frederiksen fra Aalborg har mindre end én procent af sit syn tilbage og kan kun se lys og skygger, men han har de hjælpemidler, der er nødvendige for at kunne leve et liv som de fleste andre.

Eller rettere: Det troede han, han havde.

- Jeg følte mig sgu noget handicappet, da virkeligheden begyndte at ramme mig, siger han.

Siden 1998 har Torben Frederiksen arbejdet for Trænregimentet på Aalborg Kaserne med blandt andet at behandle fakturaer og lave budgetopfølgninger.

I de seneste 15 år har hans syn været så nedsat, at han har været afhængig af en skærm læser, der fortæller ham, hvad der er på computerskærmen.

Der er dog opstået det problem, at skærm læseren ikke længere fungerer sammen med Forsvarets it-systemer, og derfor kan Torben Frederiksen nu ikke udføre de arbejdsopgaver, han ellers har løst i over 25 år.

- Når skærm læseren flytter fokus, får jeg ingen lydfeedback. Det vil sige, at så ved jeg ikke, hvor jeg er på skærmen. Og det gør jo så, at jeg ikke ved, hvad jeg laver, siger Torben Frederiksen.

'En ærgerlig situation'

Aalborg Kaserne har forsøgt at finde en løsning på problemet, men der kan ikke bruges lokale it-løsninger, der fungerer.

Torben Frederiksens historie gør indtryk på formanden for Dansk Blindesamfund.

- Jeg synes simpelthen, det er så ærgerligt. Først og fremmest for Torben og hans arbejdsplads, men også for vores samfund, der har brug for erfaren arbejdskraft. Det er en ærgerlig situation, hvor der ikke er nogle vindere, siger Ask Løvbjerg Abildgaard, som er landsformand for Dansk Blindesamfund.

En intern undersøgelse viser, at 61,2 procent af Dansk Blindesamfunds medlemmer af og til, ofte eller altid oplever vanskeligheder med at tilgå de digitale informationssystemer, de anvender på deres arbejdsplads.

- Det er helt skørt for vores samfund, at vi har mennesker, som kan og vil, og vi har arbejdspladser, som har brug for arbejdskraft, men vi kan ikke få enderne til at mødes, siger Ask Løvbjerg Abildgaard.

Et problem mange steder

Det er Forsvarsministeriets Materiel og Indkøbsstyrelse, der er ansvarlig for de it-systemer, medarbejdere i Forsvaret benytter. Vi har spurgt dem, hvorfor Forsvaret ikke har sikret, at interne it-systemer er fuldt tilgængelige for synshandicappede, men vi har endnu ikke fået svar på vores spørgsmål.

Der er krav om, at offentlige hjemmesider skal være tilgængelige for alle borgere, men de samme krav gælder ikke for interne it-systemer. Det så Dansk Blindesamfund gerne ændret.

Torben Frederiksen ved endnu ikke, om han kan komme tilbage på arbejdsmarkedet.

- Problemet er jo, at jeg måske enten skal tage en anden uddannelse eller forsøge at finde et tilsvarende job, som måske sidder med de akkurat samme it-problemer, som desværre er en generel tendens i samfundet i dag, siger han.

Link til TV-indslag: <https://www.tv2nord.dk/nyheder/12-06-2024/1930/1930-12062024?clip=5e153e34-5924-429f-bba5-a24c46887dfa>